

Tram-gia pham. ngọc Hoa
1000 Exemplaires

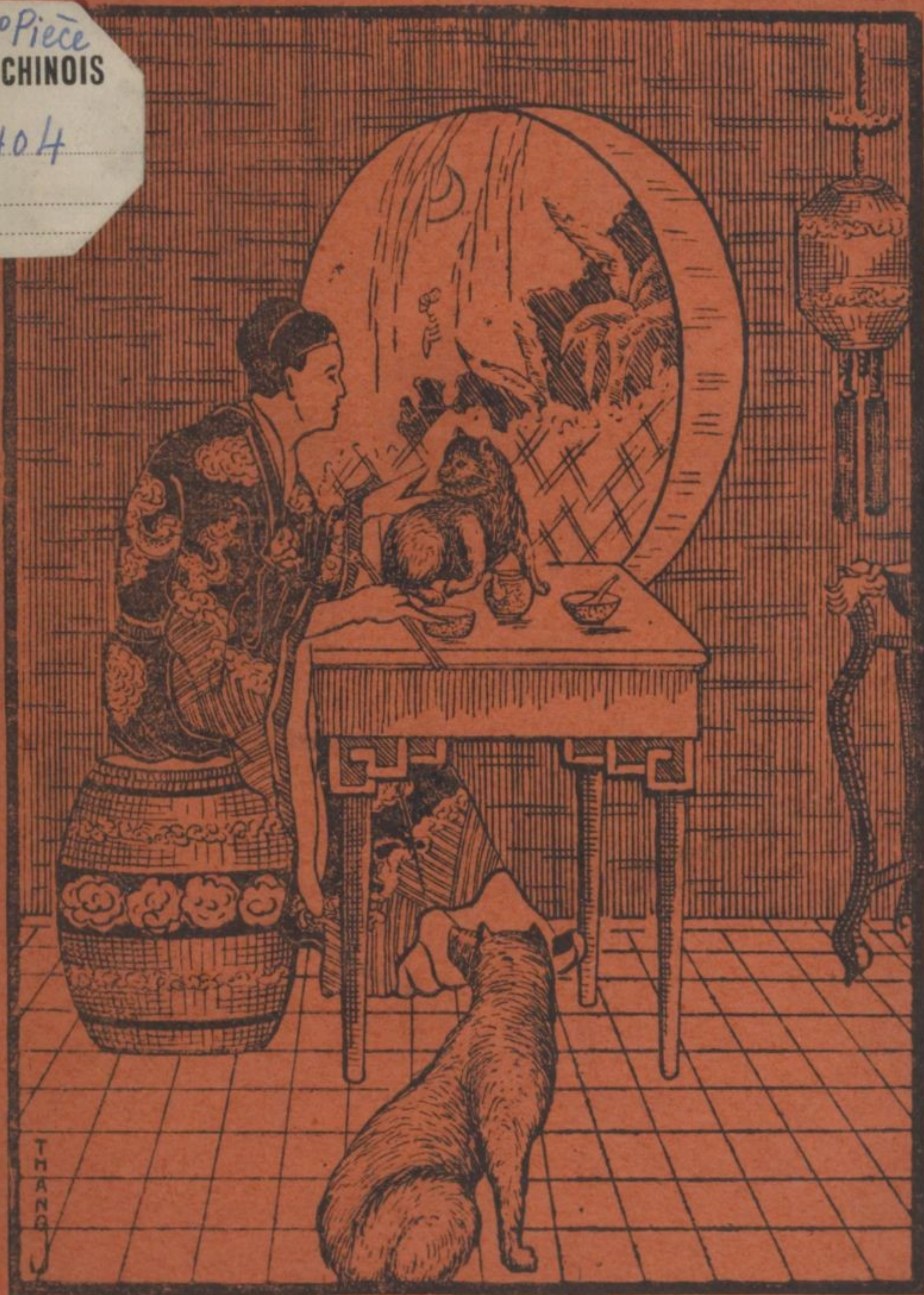
DEPOT LEGAL
INDOCHINE

22963

LỤC SÚC TRANH CÔNG

16e Pièce
INDO-CHINOIS

404

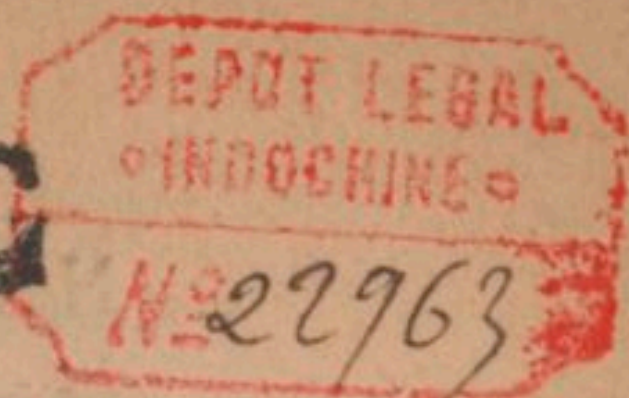

Bán tại hiệu QUẢNG - THỊNH 115, hàng Gai Hanoi

16e Indoch. Pièce 404

LỤC SÚC TRANH CÔNG

Cổ nhân có lắm câu truyện lý thú, mà người đời nay còn ham thích, mỗi khi thuật lại ai cũng phải bật cười. Nhưng tiếc vì ít ai thuật lại được đúng cả, lẽ đó làm mất nhiều cái thú vị của cổ phong

Như truyện «Lục súc tranh công» là một truyện rất hay, rất lạ, rất dí dỏm mà có người viết lại không được đầy đủ, khiến cho chuyện mất thú. Nay thuật giả xin đem hết gốc ngọn câu chuyện ấy để hiến độc giả chớ tôn trong lúc trà dư tửu hậu tìm thú mua vui

Chuyện «Lục súc tranh công» là thế nào, Hễ ai còn lờ mờ chưa hiểu thì nên xem hết chuyện này sẽ rõ

Ngày xưa về đời Xuân-Thu có người thanh niên tên là Công-dã-Tràng, tính nết ngay thẳng, quen làm nghề săn bắn, thường hay đi rừng trong các nơi rừng rậm để tìm ác thú, Một hôm Dã-Tràng đi qua một cái hang rắn, thấy một con rắn trắng đang rồn nhau với một con rắn đen ở trong ổ, Dã-tràng liền nghĩ rằng giống rắn trắng không bao giờ ở lẫn với rắn đen, trắc đây là ổ rắn trắng mà con đực thì đi vắng, con cái ở nhà, nên chú rắn đen kia đến để tìm thú mây mưa giăng gió cùng chị rắn trắng đây,

Nghĩ vậy Dã-Tràng liền giương cung định bắn rắn đen nhưng chẳng may lại trúng vào mình rắn trắng chết ngay, Khi rắn trắng được về thấy vợ chết đem lòng oán hận, quyết chí báo thù,

Nó tìm đến nhà Dã-Tràng đương đêm lên lên sà nhà nằm chờ rình lúc Dã-Tràng hở cơ thì sà xuống cắn chết. Nhưng may sao lúc ấy Dã-Tràng cũng sức nhờ câu truyện bắn nhảm ấy bèn than rằng :

— Ta định bắn con bắc-sà vì nó là loài dâm dăng đương tìm cách hãm hiếp con bạch-sà kia, nhưng không may lại trúng vào con bạch-sà thật là đáng tiếc, Rồi Dã-Tràng lại thở dài nói rằng :

--- Ấu, cũng là lòng giỏi khiến vậy, - Rắn trắng nằm trên sà nhà nghe được rõ đầu đuôi, cảm động sa đôi hàng lệ, liền trụt xuống tạ ơn nhả một viên ngọc ở trong miệng ra cho Dã-Tràng rồi quật mình vào cột nhà mà tự tử

Dã-Tràng được viên ngọc quý ấy đặt vào mình thì nghe hiểu được mọi thứ tiếng của các loài cầm thú

Một hôm chàng đang ngồi đọc sách, chợt có con quạ đến kêu rằng : ở đằng kia có con dê lạc lối anh ra bắt rồi cho tôi bộ lông nhé

Dã - Tràng chạy lại bắt được dê mang về nhấm rượu, nhưng lại quên không cho quạ soi lòng, Quạ giận lắm đến đậu ở cây me trước cửa nhà mà chửi ầm lên, Dã-tràng đang say rượu

liền dương cung bắn, nhưng Qua quắp được tên, đem cắm vào một cái sáo người trôi sông

Khi quan tra cái án người chết kia thấy có mũi tên dể lêu Dã-tràng, nghi cho Dã-tràng bắn chết người ấy, liền cho bắt bỏ ngục

Ở trong ngục ngồi buồn Dã-tràng tần mẩn ngồi xem thấy một đàn kiến bảo nhau chạy lụt, chàng bật buồn cười, bọn lính ngục hỏi chàng cười gì thì chàng nhũn nhặn đáp : « tôi có dám cười gì đâu, nhân thấy đàn kiến bàn nhau rằng mấy hôm nữa giới mưa to phải bảo nhau chạy lụt mà buồn cười đó thôi » Bọn lính ngục bĩu môi không tin, nhưng đến mấy hôm sau quả nhiên mưa to tâu, và mọi nơi đều lụt lội lên b lạng cả

Một hôm khác Dã-tràng thấy một đàn lợn con đang chạy theo lợn mẹ vùi bú, Mẹ nó bảo « bú nhiều, bú ít, đến gốc mít sẽ hay » Dã-tràng cười bảo bọn lính ngục, bọn ấy nghe nhờ đi theo đàn lợn đến gốc mít thì quả nhiên thấy con lợn mẹ đứng lại cho con bú

Từ đấy bọn lính ngục mới tin rằng ; Dã-tràng biết được các thứ tiếng nói của các giống muông thú

Vài hôm sau Dã-tràng thấy một đàn chim sẻ, bảo nhau vào kho của nhà vua ăn thóc, Dã-tràng vội vàng gọi lính ngục lại bảo rằng « tôi vừa nghe thấy đàn chim sẻ, nó bàn nhau vào kho nhà vua, để mổ thóc » Bọn lính ngục liền đem

sự ấy lâu vua

Vua sai thị-thần đi khám xét quả nhiên thấy ở kho thóc có một chỗ mái ngói bị trụt, hở ra một quãng to, đàn chim sẻ đang súm sít mổ ăn, sát mất một góc lớn, Nhà vua thấy sự lạ ấy liền cùng với Hoàng-Hậu ngự đến nhà ngục, cho đòi Dã-Tràng ra hỏi chuyện, Dã-Tràng tâu rằng

— Muôn tâu Thánh-hoàng và Thánh-mẫu từ khi kẻ hạ thân đi qua rừng, giết loài rắn dâm ô được con rắn đực tạ ơn viên ngọc quý, đeo trong mình nên mới nghe hiểu được các thứ tiếng cầm thú,

Nhà vua và Hoàng-hậu phán rằng, nếu nhà ngươi sẵn lòng nhường lại cho ta viên ngọc đó thì ta sẽ tha tội chết cho, Dã-Tràng đành phải vâng lệnh dâng ngọc cho nhà vua rồi được tha, vua giao ngọc ấy cho Hoàng-hậu giữ

Khi về nhà nghĩ lại, chàng đem lòng tiếc ngọc thương bực rọc không ăn không ngủ được, Thường đêm ngày than thở, Nhà chàng có một con mèo một con chó, và một con chuột, muốn tấn công với chủ, liền cùng nhau xin đi lấy lại ngọc về cho chủ, chàng bằng lòng sai chúng nó đi và lại rặn rặn; hễ đứa nào lấy được ngọc về thì tao sẽ trọng thưởng. Ba con ấy đưa nhau về tới Kinh-dô, chúng nó bèn nhau rằng : anh chó thì to, không thể chui vào cung được, phải nhường cho chuột với mèo đưa

nhau chui vào một cái khe nhỏ. Đến bên giường Hoàng-hậu, chuột bảo mèo đứng yên, để chuột leo lên ngóay đuôi vào mũi Hoàng-hậu, làm cho Hoàng-hậu bắt hơi ngọc phải bắn ra,

Mèo ta vội về ngay lấy, chạy thẳng ra ngoài, chuột thấy thế tức giận, chèo lên gác nằm không về nữa, Mèo toan về nhà trước để tranh công nhưng ra ngoài cửa lại gặp anh chó đứng án ngữ, chó lạnh lợi liền tán ngay Mày bé mang sao được, đưa đây cho tao, Mèo cả nghe liền đưa ngay, chó ton ton chạy Nhưng được 1 quãng phải qua một khúc sông, chó thấy mấy cục phân trôi lênh bênh, thêm thưởng quá vội nhả cả ngọc ra mà dớp mỗi

Mất ngọc, chó tiu nghỉu chạy về. Mèo thì khôn ngoan ở lại, xuống thuyền chài nằm chờ họa may chủ thuyền có bắt được con cá nào dớp được ngọc chẳng, Cũng may sao, hôm sau người thuyền chài bắt được một con cá lớn, đem mổ để làm gỏi, Mèo thấy bộ lòng béo trắng vội vồ lấy ăn, thì lại vớ được ngọc ở trong ruột cá, Mèo mừng rơn cả lông gáy liền hấp tấp tha về cho chủ,

Đã-tràng cả mừng, nghĩ công cho mèo từ đấy đến bữa cho mèo ăn cùng một mâm, ăn cơm bằng bát, Còn chó thì phải ăn cơm đồ xuống đất, Từ đấy trở đi chó với mèo vì ghen nhau

mà thành ra ghét nhau, Hễ trông thấy nhau đầu
là gù, cắn, cào,

Chuyện đầu đuôi như vậy

, ‘ ,

LỤC SÚC TRANH CÔNG

DIỄN CA

Ngẫm xem giới định chẳng nhằm
Giốc lòng làm việc ắt nhằm sự may
Lẽ giới thương kẻ lòng ngay
Phạt quân gian dối xưa nay rõ ràng
Chuyện xưa chép lại vài trang
Đề răn kẻ quấy và nâng người lành
Đời nay đương buổi cạnh tranh,
Mưu gian chước dối tung hoành bốn phương
Lấy văn làm đuốc soi đường
Đem câu khuyên kẻ hiền lương ở đời
Buổi xuân-thu có một người
Lâm tòng quen sống cuộc đời lang thang
Họ Công tên gọi Đã-Tràng
Tuổi xanh ôm tấm lòng vàng thẳng ngay
Lánh đời yêu kiếp gió mây
Suối rừng quen lối ra tay cung thần
Một hôm bóng xế dừng chân
Qua nơi hang thẳm tần ngần rạo xem
Chợt trông thấy con rắn đen

Đến hang rắn trắng mon men ga tình
Lòng ngay nổi trận bất bình
Dương cung nhắm hắc-sà-tình bắn liền
Cũng là giới khiến sui nên
Hắc-sà chẳng trúng chúng bên bạch-sà
Bực mình chàng dở lại nhà
Bàng khuông chầu trọc đến ba hôm liền
Bạch sà rắn được biết tin
Ra về hậm hực quyết phen báo thù
Nhằm khi đêm tối lần mò
Đến nhà Công-thị nằm chờ một đêm
Tính rằng đến lúc tắt đèn
Sẽ bò xuống cắn chết liền mới cam
Cũng may cho bác Dã-tràng
Nửa đêm hôm ấy nằm than một mình
Rằng ta quả đoán xương mình,
Rắn đen đến đó ga tình mây mưa.
Cùng con rắn trắng ngây thơ
Khi chông di vắng bây giờ gian dâm,
Ra tay giương chiếc cung thần.
Chẳng may tên lại trúng thân bạch-sà
Rắn kia nằm trên sà nhà,
Nghe tường cảm động lệ sa đôi hàng
Nguyên thân trút xuống vội vàng,
Nhả viên ngọc quý để dâng tạ lòng
Đoạn rồi vật vã dùng dưng
Ngất đi hồn thác âm-cung tức thì

Dã-Tràng từ được ngục kia
Ngày ngày đeo lấy mà đi vào rừng
Biết bao tiếng lạ thú cầm
Chàng đều hiểu biết thanh âm tổ tướng
Một hôm ngồi ở tiền đường
Thấy một con quạ kêu vang gọi rộn
Bảo rằng có một dê con
Lạc đường chạy đến bắt luôn mà dùng
Thịt dê cho ta bộ lòng
Dã-Tràng đẹp ý đem cung đi tìm
Được dê mổ thịt ăn liền
Ăn xong phần qua lại quên bộ lòng
Quạ kia nổi giận dùng đuôi
Đến nhà vắt vẻo chửi vung bốn bề
Dã-Tràng đương lúc say nhè
Nổi hung dơ nỏ bắn lia một hồi
Quạ kia nhanh mắt bay lui
Bắt tên đem cắm lên người trôi sông
Chuyện này đồn tới cửa công
Quan trên xét án đem lòng hoài nghi
Nhân tìm được mũi tên kia
Rành rành hai chữ tên ghi Dã-Tràng
Liên cho bắt để làm tang
Đem chàng hạ ngục kiểm phương hành hình
Dã-Tràng không tỏ oan tình
Vào năm ngục tối một mình buồn thay
Một hôm thấy sự hay hay
Một đàn kiến nọ họp bày bàn nhau

Rằng là nước đến không lâu
Lụt to sắp tới bảo nhau tránh nạn
Chàng nghe biết chuyện cười vang
Quân canh lính ngục hỏi chàng cười ai
Chàng liền mới ngỏ cho hay
Rằng tôi thấy kiến hợp bày bàn nhau
Bàn nhau chạy lụt cho mau
Tôi cười chuyện ấy, dám đâu rớt đùa
Vài hôm trời đổ mưa to
Khắp thành nước lụt như hồ mênh mông
Quân canh chúng mới tin lòng
Cùng nhau bàn tán thấy cùng lao sao
Một hôm đàn lợn ra sau
Lợn con, lợn mẹ theo nhau vui vầy
Lợn con một lũ đông thay
Theo sau lợn mẹ lải nhải kêu ca
Rằng : « cho con bú đã mà »
Mẹ rằng ; « muốn bú hãy ra ngoài vườn »
Đến nơi gốc mít thì hơn »
Dã-Tràng nghe vậy nổi cơn tức cười
Gọi quân canh ngục nhắc nhở
Rằng ông hãy thử lời tôi thực thà
Nghe lời lính ngục theo ra
Tới nơi gốc mít thực là quả nhiên
Quân canh thấy sự nhốn tiển
Khen chàng sao có phép tiên nhiệm mầu
Chuyện qua, lại đến hôm sau
Dã-Tràng đang lúc nao nao lòng buồn

Chợt trông đàn sẻ bay rộn
Bàn nhau chúng lại nói ồn lao sao
Rủ nhau kéo đến đằng sau
Tới kho thóc mục mà khao tiệc này
Kho Vua thóc bỏ vãi đây
May sao dễ chúng mình đây no lòng
Chàng gọi lính ngục bảo cùng
Lính canh thấy sự lạ lòng tau Vua
Vua sai thị-vệ đi tua
Ra kho khám xét quả như nhời chàng
Sự nay thấy thật rõ ràng
Vua cùng Hoàng-hậu xe vàng rạo thắm
Tới nơi ngục thất gọi chàng
Hỏi rằng phép lạ ai ban cho mày
Đã-tràng cứ thực tau bày
Rằng ; tôi được ngọc quý này rắn cho
Đeo vào nghe hết nhớ to
Thú cầm các tiếng chẳng hồ đồ chi
Nhà Vua liền phán một khi
Người nhường ngọc quý ấy thì trăm tha
Đã-Tràng vâng lệnh đưa ra
Vua giao Hoàng-hậu giữ mà mua vui
Đã-Tràng được tha về rồi
Đem lòng tiếc ngọc ngậm ngùi xiết bao
Đêm ngày lo trước tính sau
Ước mong Hợp-phố hoàn châu phen này
Hôm sau vừa lúc sáng ngày
Mấy con gia súc trịnh bày thấp cao

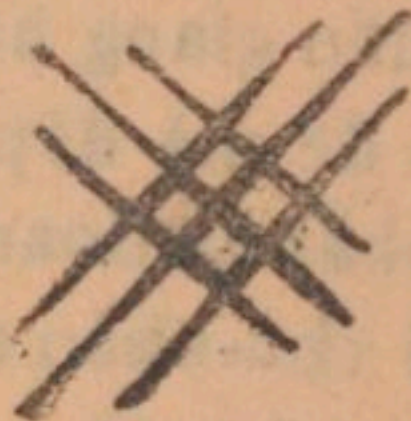
Chú chuột, anh chó, chị mèo
Cùng nhau tình nguyện quyết đều vào Kinh
Đề mà nghe ngóng núp rình
Ngọc kia cướp lại tổ tình nhỡ ơn
Dã-Tràng thấy thế mừng rơn
Gật đầu cho cả 3 con đi cùng
Hứa rằng bay thật lòng trung
Đứa nào lấy được thưởng công sau này
Ba con vừa ý đi ngay
Kinh-đô tới đó việc này tính xong
Chó ta béo tốt khó lòng
Chui sao cho lọt khỏi vòng con con
Mèo thì sảo sảo khôn ngoan
Chuột thì nhanh nhẩu cùng toan mưu này
Bàn rằng chó hãy đứng đây
Còn tôi và chị mèo nay cùng vào
Chó nghe đứng lại bên rào
Mèo theo chân chuột chui vào trong cung
Chuột dẫn mèo chớ hành hung
Đề tôi leo đến bên mùng chẳng xa
Thò đuôi ngoáy mũi lénh-bà
Hắt hơi là ngọc rơi ra từa thì
Bây giờ chị đem ngọc đi :
Ưng lời mưu ấy kịp thì xong ngay
Mèo ta vồ ngọc ra ngoài
Toan bề tốc thẳng một hơi lại nhà
Chuột kia thấy sự sai ngoa
Cướp công mèo lại tranh ta thế này

Giận đời nuốt vị chua cay
Chèo lên mái ngói nằm rồi ầu thân
Mèo ta tha ngọc ra sân
Đón ne chó lại lần khăn tán rã
Như tao khỏe mạnh ai bằng
Ngọc thân mày để tao mang mới là
Còn mày bé nhỏ thế kia
Mày mang sao được e khi nhỡ nhàng
Mèo ta nghe tán bằng lòng
Giao ngọc cho chó để mang về nhà
Tôn ten chạy một quãng xa
Chợt trông thấy giải giang hà chặn ngang
Qua sông chó định lội sang
Ở đầu trời đến phân vàng mấy thoi
Lòng tham lại gặp được mồi
Chó ta thêm quá bèn ngoi đớp liền
Sông sâu nước chảy liên miên
Ngọc kia vô ý rơi bên làn ngẫu
Sực tìm nào thấy chi đâu
Chó ta thất vọng cầm đầu về ngay
Mèo thì dạ thẳng lòng ngay,
Mưu mô vả lại có tài khôn ngoan
Quyết lòng ở lại Hà-giang,
Tìm vào thuyền cá hồng toan đợi chờ
Họa may trong sự tình cờ
Cá mà đớp được thừa cơ mang về
Thật là mơ mộng mãi mê,
Nhưng tâm đã định trời kia chiều lòng

May sao buổi ấy Ngụ-ông,
 Văng chài bắt được cá sông rất nhiều,
 Chọn con to nhất đến chiều
 Rượu ngon làm gỏi vẫn theo lệ thường
 Cá kia mỡ thịt, vút lòng
 Mèo ta thấy béo toan hong vồ ngay
 Dịp đầu may khéo là may
 Ngọc trong lòng cá chẳng sai chút nào
 Mèo ta mừng rỡ xiết bao
 Tha về đưa chủ công lao mới tương
 Dã-Tràng súc động lòng thương
 Hỏi rằng : « Khó nhọc dặm trường xa xôi
 Nhân sao lại được tái hồi
 Mèo ta mới tỏ khúc nhồi sự tình
 Thưa rằng loài chó đang khinh
 Lòng tham đã chất tích danh gian tà
 Tranh công đi đến giang hà
 Thấy mỗi bỏ ngọc để mà đớp ăn
 Cho nên mới phải đa đoan
 Bấy chầy luống để chủ-nhân mong chờ
 Dã-Tràng tỏ hết bấy giờ
 Gian thay loài chó vật vờ gian tham
 Bèn cho cách cõ phạt răn
 Cơm thì để đất cho ăn một mình
 Mèo thì ban thưởng xứng tình
 Bữa ăn thịt cá ngon lành chủ cho
 Cơm thì lưng bát đủ no,
 Nệm thì chần nệm, ra vô mặc lòng,

« Đó là Lục súc tranh công »
Giống gian thì chó có hồng được hay,
Giống nào ở thẳng ăn ngay,
Người ta đều dãi hậu thay chẳng nhăm,
Chó ta từ bấy đau ngằm,
Gặp mèo mặt cứ lâm lâm ghét ghen,
Và tìm những cách cạnh chèn,
Mèo kia trả miếng lăm phen chẳng vừa
Chuyện này là chuyện đời xưa,
Chó mèo ghen ghét đến giờ chưa thôi,
Chuyện vui chép lại để đời
Vân đình nhân hạ mua cười cho khuấy

C H U N G

Imp Tha-Sua Hanoi